

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΙΕ΄

Συνδρομή ἰτησία : Ἐν Ἑλλάδι, πρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ Ἰαννουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἰτησία. — Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως : Ὁδὸς Ἀρχαίου 9

5 Ἰουνίου 1883

Ο ΠΑΤΗΡ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΣ

[Μοιστορία Α. Ἀλεξό. — Μετάφρασις Π. Ι. Φέρεπου].

Συνίεμα· ἰδί σελ. 341.

Μετ' οὐ πολὺ ἡ κυρία Σκώτ, ἡ μίς Πέρσιβαλ, ὁ ἐφημέριος καὶ ὁ Ἰωάννης ἐλάμβανον τὴν θέσιν των περίξ τῆς μικρᾶς τραπέζης τοῦ πρεσβυτερίου, καὶ τάχιστα, ἕνεκα τοῦ αἰφνιδίου καὶ τοῦ παραδόξου τῆς συναντήσεως, καὶ μάλιστα ἕνεκα τῆς εὐθυμίας καὶ τῆς ὀπωσοῦν παραδόλου φαιδρότητος τῆς Μπεττίνας, ἡ συνδιάλεξις μετετρέπη εἰς εἰλικρινεστάτην καὶ ἐγκάρδιον οἰκειότητα.

— Τώρα θὰ ἰδῆτε, πάτερ, εἶπεν ἡ Μπεττίνα, τώρα θὰ ἰδῆτε ἂν εἶπα ψεύματα, ἂν δὲν εἶμαι ψόφια τῆς πείνας. Σὰς το προλέγω λοιπὸν ὅτι ἔχω σκοπὸν νὰ καταβροχθίσω· ποτέ μου δὲν ἐκάθισα νὰ φάγω μὲ τόσῃν εὐχαρίστησιν. Τί εὐμορφα ποῦ θὰ περάσωμεν τὴν ἡμέραν μας μὲ τὸ γεῦμα τοῦτο! Δὲν εἰξεύρετε πόσον εἴμεθα εὐχαριστημένοι καὶ ἡ ἀδελφή μου καὶ ἐγὼ διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς ἐπαύλεως, τῶν κτημάτων, τοῦ δάσους!

— Καὶ ὅλ' αὐτὰ, ὑπέλαβεν ἡ κυρία Σκώτ, νὰ τα ἀποκτήσωμεν τόσον ἐκτάκτως, τόσον ἀπροσδοκῆτως! Σὰς βεβαιῶ πολὺ ὀλίγον τὸ ἐπεριμένεμεν.

— Καλέ, τί λέγεις, Σουζή, πολὺ ὀλίγον, ὑπέλαβεν ἡ Μπεττίνα, καθόλου δὲν το ἐπεριμένεμεν. Ἀκούσατε, πάτερ· χθὲς ἦτο ἡ ἑορτὴ τῆς ἀδελφῆς μου. . . Ἀλλὰ πρῶτον συγγνώμην, κύριε. . . κύριε Ἰωάννη, καλὰ λέγω;

— Μάλιστα, κυρία, Ἰωάννη.

— Λοιπὸν, κύριε Ἰωάννη, ἀκόμα ἄλιγάκι ἀπὸ τὴν ἐξαίρετον αὐτὴν σοῦπαν, σὰς παρακαλῶ.

Ὁ πατὴρ Κωνσταντῖος ἀνελάμβανεν ἤδη ἐκ τῆς ταραχῆς του, συνήρχετο· ἀλλ' ὅμως ἦτο ἔτι σφοδρὰ συγκεκινημένος, ὥστε δὲν ἦτο εἰς κατάστασιν νὰ ἐκπληροῖ τὰ τοῦ οἰκοδεσπότου ἔργα κατὰ τὸν προσήκοντα τρόπον· ὅθεν ὁ Ἰωάννης ἀνέλαβε τὴν διοίκησιν τῆς λιτῆς τραπέζης τοῦ ἀναδόχου του. Ἐπλήρωσε λοιπὸν μέχρι στεφάνης τὸ πινακίον τῆς θεσπεσίας ἐκεῖνης Ἀμερικανίδος, τῆς εὐτόλμως προσηλούσης ἐπ' αὐτοῦ τὸ βλέμμα τῶν δύο μεγάλων τῆς ὀφθαλμῶν, τῶν σπινθηροβολούντων εἰ-

λικρινεῖαν, τόλμην καὶ φαιδρότητα. Καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ δὲ τοῦ Ἰωάννου ἀντήμειβον τὴν μίς Πέρσιβαλ διὰ τοῦ αὐτοῦ νομίσματος. Ἐν ᾧ δὲ μόλις πρὸ τριῶν τετάρτων τῆς ὥρας ἐν τῷ κήπῳ ἡ νέα Ἀμερικανὶς καὶ ὁ νέος ἀξιοματικὸς προσηγόρευσαν ἀλλήλους τὸ πρῶτον, ἤδη ἀμφοῖτεροι ἐνώπιον ἀλλήλων εὐρισκόμενοι ἠσθάνοντο ἑαυτοὺς ἐν πάσῃ ἀνέσει, ἐν πλήρει πίστει, σχεδὸν ἐν οἰκειότητι.

— Λοιπὸν σὰς ἔλεγα, πάτερ, ἐπανάλαβεν ἡ Μπεττίνα, ὅτι χθὲς ἦτο ἡ ἑορτὴ τῆς ἀδελφῆς μου, τὰ γενέθλιά της. Ὁ γαμβρὸς μου πρὸ ὀκτῶ ἡμερῶν ἀνγκασθεὶς νὰ ἀπέλθῃ εἰς Ἀμερικὴν εἶπεν εἰς τὴν ἀδελφὴν μου: «Δὲν θα εἶμαι ἐδῶ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς σου, ἀλλὰ θὰ λάβῃς ὅμως εἰδήσεις μου». Χθὲς λοιπὸν μὰς ἐστάλησαν δῶρα καὶ ἀνοδοῦμαι ἀπὸ πικντοῦ σχεδόν, ἀλλ' ὁ γαμβρὸς μου μέχρι τῆς 5 μ.μ. τίποτε. Ἐξερχόμεθα νὰ κάμωμεν δύο γύρους εἰς τὸ δάσος ἔφιπποι. . . καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ ἵππων. . .

Καὶ διακόψασα τὸν λόγον ἔκυψεν ὀλίγον πλαγίως καὶ παρετήρησε μετὰ περιεργίας τὰ μεγάλα καὶ κατὰ πλεα κόνεως ὑποδήματα τοῦ Ἰωάννου καὶ ἀνεφώνησε:

— Ἀλλά, κύριε, ἔχετε πτερνιστῆρας;

— Μάλιστα, κυρία.

— Εἴθε εἰς τὸ ἵππικόν;

— Εἶμαι εἰς τὸ πυροβολικόν, κυρία, καὶ τὸ πυροβολικόν εἶνε καὶ ἵππικόν.

— Καὶ τὸ σύνταγμα σὰς σταθμεύει; . .

— Ἐδῶ πλησίον.

— Ἀλλὰ τότε λοιπὸν θὰ μὰς συνοδεύετε ὅταν ἐξερχόμεθα ἔφιπποι;

— Μετὰ μεγίστης χαρᾶς, κυρία.

— Εἴμεθα σύμφωνοι. Καὶ τώρα ποῦ ἔμεινα;

— Δὲν εἰξεύρεις καθόλου, Μπεττίνα, οὔτε ποῦ ἔμεινες, οὔτε ποῦ εὐρίσκεσαι, καὶ κάθου καὶ διηγείσαι εἰς τοὺς κυρίους ἐδῶ πράγματα τὰ ὅποια δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ τοὺς ἐνδιαφέρουν.

— ὦ! συγγνώμην, κυρία, εἶπεν ὁ ἐφημέριος. Ἡ πώλησις τῆς ἐπαύλεως—περὶ οὐδενὸς δὲ ἄλλου πράγματος γίνεταί λόγος κατὰ τὴν ὥραν ταύτην καθ' ὅλην τὴν χώραν—καὶ ἡ διήγησις τῆς κυρίας μὰς ἐνδιαφέρει πολὺ.

— Βλέπεις, Σουζή, ὁ ἅγιος ἐφημέριος ἐπιθυμῆ νὰ ἀκούσῃ τὴν διήγησίν μου. . . Λοιπὸν ἐξακολοθῶ. Ἐξερχόμεθα ἔφιπποι, ἐπιστρέφωμεν κατὰ τὰς ἐπτὰ, τίποτε. . . Τρώγομεν καὶ καθ' ἣν στιγμὴν σηκωνόμεθα ἀπὸ τὸ τραπέζι, ἔρχεται τηλεγράφημα ἐξ Ἀμερικῆς δίστιχον μόνον: «Παρήγγειλα καὶ σὰς ἠγόρασαν σήμεραν εἰς ὄνομά σὰς τὴν ἑπαυλιν καὶ τὰ κτήματα τοῦ Λογγεβάλ πλησίον τῆς πόλεως Σουβινῆς κατὰ τὴν βόρειον σιδηροδρομικὴν γραμμὴν». Τότε μὰς ἔπιασαν καὶ τῆς δύο μὰ κάτι γέλια, διότι ἐσυλλογιζόμεθα. . .

— Ὅχι, ὄχι, Μπεττινά τοῦτο δὲν εἶν' ἀκριβές. Μὰς συκοφαντεῖς καὶ τὰς δύο. Κατὰ πρῶτον κατελήφθημεν ὑπὸ εἰλικρινεστάτης συγκινήσεως καὶ εὐγνωμοσύνης· διότι ἀγαπῶμεν πολὺ τὴν ἐξοχὴν ἢ ἀδελφὴ μου καὶ ἐγώ. Ὁ σύζυγός μου, ἄνθρωπος ἐξαιρετός, εἰξέυρεν ὅτι ἐπιθυμοῦμεν ζωηρότατα νὰ ἔχωμεν κτήμα ἐν Γαλλίᾳ· ἀπὸ ἐξαμηνίας λοιπὸν ἀνεζήτηε ἀλλὰ δὲν εὔρισκε. Τέλος καὶ χωρὶς νὰ μὰς το εἰπῆ ἀνεκάλυψε τὴν ἑπαυλιν ταύτην, ἣτις ἐπωλεῖτο ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς μου. . . Ἦτο φιλοφρόνησις λεπτοτάτη.

— Μάλιστα, Σουζή, ἔχεις δίκαιον· ἀλλὰ μετὰ τὴν στιγμιαίαν ἐκείνην συγκίνησιν, κατελήφθημεν ὑπὸ μεγάλης εὐθυμίας.

— Τοῦτο τὸ παραδέχομαι. . . Καὶ ὅτ' ἐσκέφθημεν ὅτι εὔρισκόμεθα διὰ μιᾶς καὶ αἱ δύο—διότι ὅ τι εἶνε τῆς μιᾶς εἶνε καὶ τῆς ἄλλης—κάτοχοι κτήματος χωρὶς νὰ εἰξεύρωμεν ποῦ κεῖται τὸ κτήμα τοῦτο, ποίας κατασκευῆς εἶνε καὶ πόσον ἐστοίχισε, τὸ πρᾶγμα μὰς ἐφαίνετο παραμυθί.

— Τέλος πάντων πέντε λεπτὰ καλὰ καλὰ τῆς ὥρας ἐγελάσαμεν καὶ ἐξεκαρδιστήκαμεν. . . Ἐπειτα ἐπέσαμεν εἰς τὸν χάρτην τῆς Γαλλίας καὶ καταρθώσαμεν ὄχι χωρὶς κόπον καὶ ἐξέθαψαμεν τὴν Σουβινῆν. Μετὰ τὸν χάρτην ἦλθεν ἡ σειρά τοῦ Ὀδηγοῦ τῶν σιδηροδρόμων καὶ σήμερα τὸ πρῶτ' διὰ τῆς κατ' εὐθείαν εἰδικῆς ἀμαξοστοιχίας κατὰ τὰς δέκα ἀπεβιβάσθημεν εἰς Σουβινῆν.

— Διήλθομεν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπισκεπτόμεναι τὸν πύργον, τοὺς σταύλους, τὰς ἐπαύλεις. Καὶ ναὶ μὲν δὲν εἶδομεν τὰ πάντα, διότι εἶνε ἀπέραντα. . . ἀλλ' ὅμως κατεβλήχθημεν ἐξ ὧσων εἶδομεν. Μόνον, πᾶτερ Κωνστάντιε, εἶνέ τι τὸ ὁποῖόν μ' ἐνοχλεῖ. Εἰξεύρω ὅτι τὸ κτήμα ἐπωλήθη χθὲς δημοσίᾳ. . . Καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς ὁδοῦ εἶδον τὰ μεγάλα προγράμματα. . . Ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησα νὰ ἐρωτήσω τοὺς συνοδευόντάς με ἐπιστάτας καὶ ἐνοικιστάς, διότι ἡ ἀγνοιά μου θὰ ἐφαίνετο ἀκατανόητος!—πόσον μ' ἐστοίχισαν. Ὁ σύζυγός μου ἐλησμόνησεν εἰς τὸ τηλεγράφημά του νὰ μὲ το εἰπῆ. . . Ἀφ' οὗτου κατεβλήχθην διὰ τὴν ἀπάτησιν, τοῦτο

εἶνε μικρὸν πρᾶγμα, ἀλλ' ὅμως δὲν θὰ δυσηρεστούμην ἐάν το ἐμάνθανον. . . Εἶπατέ μοι, πᾶτερ, ἐάν εἰξεύρετε, εἶπατέ μοι τὴν τιμὴν.

— Τιμὴ ὑπέρογκος, ἀπεκρίθη ὁ ἱερεύς· διότι πολλαὶ ἐλπίδες καὶ πολλὰ φιλόδοξα σχέδια ἐκινουῦντο περίξ τοῦ Λογγεβάλ.

— Τιμὴ ὑπέρογκος! Μὲ φοβίζετε. . . πόσον ἀκριβῶς;

— Τρία ἑκατομμύρια!

— Μόνον; ἀνεφώνησεν ἡ κυρία Σκώτ· ὁ πύργος, αἱ ἐπαύλεις, τὸ δάσος καὶ ὅλα αὐτὰ ἔχουν τρία ἑκατομμύρια;

— Μάλιστα, τρία ἑκατομμύρια.

— Μὰ εἶνε χάρισμα, εἶπεν ἡ Μπεττινά· τὸ θελκτικὸν ἐκεῖνο ποταμάκι, τὸ ὁποῖον τρέχει εἰς τὸ δάσος, αὐτὸ μόνον ἀξίζει τὰ τρία ἑκατομμύρια.

— Καὶ ἐλέγετε πρὸ ὀλίγου, πᾶτερ, ἠρώτησεν ἡ κυρία Σκώτ, ἐλέγετε ὅτι ἦσαν πολλοὶ αἱ ἀμφισβητοῦντες τὰς γαίας καὶ τὸν πύργον;

— Μάλιστα, κυρία.

— Καὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων τούτων μετὰ τὴν πώλησιν, ἠκούσθη τὸ ὄνομά μου;

— Μάλιστα, κυρία.

— Καὶ ὅτε ἠκούσθη τὸ ὄνομά μου ἤτό τις ἐκεῖ ὅστις μ' ἐγνώριζεν ἢ ἔγεινε λόγος περὶ ἐμοῦ; . . Μάλιστα. . . μάλιστα. . . Ἡ σιωπὴ σὰς μ' ἀποκρίνεται. . . Ἐγεινε λόγος περὶ ἐμοῦ. Λοιπὸν! πᾶτερ, σὰς ὁμιλῶ σπουδαίως, πολὺ σπουδαίως. . . Σὰς παρακαλῶ ὡς χάριν νὰ μ' ἐπαναλάβετε ὅ τι ἐλέχθη περὶ ἐμοῦ.

— Μὰ, κυρία, ἀπεκρίθη ὁ τάλας ἐφημέριος ἀγωνιῶν, ἔγεινε λόγος περὶ τῆς μεγάλης σὰς περιουσίας. . .

— Μάλιστα, ἦτο φυσικὸν νὰ εἰπωσιν ὅτι εἶμαι πολὺ πλουσία. . . καὶ πρὸ ὀλίγου μόνον χρόνου, νεόπλουτος. . . δὲν εἶν' ἀλήθεια; Πολὺ καλὰ! Ἀλλὰ δὲν εἶνε τοῦτο μόνον· θὰ ἐλέχθη καὶ τίποτε ἄλλο.

— Μὰ, ὄχι, κυρία, δὲν ἤκουσα τίποτε. . .

— Ἄ! πᾶτερ, αὐτὰ εἶνε ψεῦδη, πῶς τὰ λέγετε, ψεῦδη εὐσεβῆ. . . καὶ θὰ ὑποφέρετε πολὺ αὐτὴν τὴν ὥραν, διότι εἴσθε ἢ προσωποποιήσις τῆς εἰλικρινείας. Ἀλλὰ σὰς βασανίζω τόσον, διότι πολὺ ἐνδιαφέρομαι νὰ μάθω τί ἐλέχθη, διότι. . .

— Θεέ μου, κυρία, ὑπέλαβεν ὁ Ἰωάννης, ἔχετε δίκαιον, ἐλέχθη ἄλλο τι καὶ ὁ ἀνάδοχός μου δισταίνει βέβαια νὰ το ἐπαναλάβῃ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἀφεύκτως θέλετε νὰ το μάθετε, ἐλέχθη ὅτι εἴσθε μία τῶν κομψοτάτων, λαμπροτάτων καὶ. . .

— Εὐμορφοτάτων γυναικῶν τῶν Παρισίων; Δυνατὸν νὰ ἐλέχθη καὶ τοῦτο μετὰ τινος ἐπιεικειᾶς βέβαια—ἀλλὰ δὲν εἶνε τοῦτο μόνον. Εἶνε καὶ ἄλλο. . .

— Ἄ! μὰ τί ἄλλο!

— Μάλιστα, κάτι άλλο, και ἐπεθύμουν τώρα παρευθὺς νὰ ἐξηγηθῶμεν εὐλικρινῶς. Δὲν εἰσεύρω. . . ἀλλὰ μοι φαίνεται ὅτι σήμερον ὅλα μ' ἔρχονται δεξιά. . . μοι φαίνεται, καὶ ἴσως μὲν πρόωρα τὸ λέγω, ἀλλὰ μοι φαίνεται ὅτι καὶ οἱ δύο εἰσθε ἤδη ὀλίγον φίλοι μου. . . καὶ ἡμέραν τινὰ θὰ εἰσθε ἐντελῶς. Λοιπὸν! εἶπατε ἐν διαδίδωνται περὶ ἐμοῦ πράγματα ἄτοπα καὶ ψευδῆ, δὲν ἔχω δίκαιον ἐλπίζουσα ὅτι θὰ με βοηθήσητε νὰ τα διαψεύσω;

— Μάλιστα, κυρία, ἀπεκρίθη ὁ Ἰωάννης μετὰ ζωηρότητος ὑπερβαλλούσης, ἔχετε δίκαιον.

— Λοιπὸν, πρὸς ὑμᾶς, κύριε, καταφεύγω. Εἰσθε στρατιώτης. . . καὶ ἐπάγγελμά σας εἶνε νὰ εἰσθε θαρραλέος. . . Δότε μοι ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ φανῆτε γενναῖος. . . Ὑπόσχεσθε;

— Τί ἐνόησετε, κυρία, νὰ φανῶ γενναῖος;

— Ὑπόσχεσιν θέλω, ὑπόσχεσιν ἀνευ ἐξηγήσεων καὶ ἄνευ ὄρων.

— Λοιπὸν! ὑπόσχομαι.

— Θ' ἀποκριθῆτε λοιπὸν εὐλικρινῶς καὶ ἡ οὐ εἰς τὰς ἐρωτήσεις μου;

— Θὰ ἀποκριθῶ.

— Σὰς εἶπον ὅτι ἐγὼ ἐζήτηον ἐλεημοσύνην εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Νέας Ὠρκῆς;

— Μάλιστα, κυρία, μοὶ το εἶπον.

— Καὶ ὅτι παρίστανον εἰς ἵπποδρόμιον ἀγοραῖον;

— Μοὶ το εἶπον, κυρία.

— Ἀξιόλογα! . . . Τοῦτο ἴσα ἴσα ἤθελα καὶ ἐγὼ. Λοιπὸν παρατηρήσατ' ἐν πρώτοις ὅτι ὅλαι αὐταὶ αἱ διαδόσεις βεβαίως δὲν ἔχουν τίποτε τὸ ἀπίθανον. Ἄλλ' ἐὰν δὲν εἶνε ἀληθεῖς, δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ λέγω ὅτι δὲν εἶνε ἀληθεῖς; Καὶ δὲν εἶνε ἀληθεῖς. Ἡ ἱστορία μου. . . Ἐν ὀλίγοις θὰ σας τὴν διηγήθῶ καὶ το κάμνω τοῦτο εὐθὺς τὴν πρώτην ἡμέραν, διὰ νὰ λάβετε τὴν καλοσύνην νὰ τὴν ἐπαναλάβητε εἰς πάντας ὅσοι θὰ σας ὁμιλήσουν περὶ ἐμοῦ. . . Μέρος τοῦ βίου μου θὰ διέλθω ἐδῶ, ἐπιθυμῶ λοιπὸν οἱ ἐδῶ ἄνθρωποι νὰ εἰσεύρουν πῶθεν ἔρχομαι καὶ τί εἶμαι. Ἀρχίζω λοιπὸν. Πτωχή, μάλιστα, ἡμῆν καὶ πτωχοτάτη, πρὸ ὀκταετίας. . . Ὁ πατήρ μου πρὸ μικροῦ εἶχεν ἀποθάνῃ, ὀλίγον μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρὸς μας. Ἐγὼ ἤμην δεκαοκτῶ ἐτῶν καὶ ἡ Μπεττίνα ἐννέα. Ἐμμένομεν μόναι εἰς τὸν κόσμον μὲ μέγαν χρέη καὶ μίαν μεγάλην δίκην. Ὁ τελευταῖος λόγος τοῦ πατρὸς μου ἦτο: «Σουζῆ, διὰ τὴν δίκην ποτὲ νὰ μὴ κάμετε συμβιβασμὸν, ποτέ, ποτέ! Ἐκατομμύρια τέκνα μου, θὰ κερδίσετε, ἑκατομμύρια!» Μὰς ἐφίλησε καὶ τὰς δύο, τὴν Μπεττίναν καὶ ἐμέ. . . ἤρχισε νὰ παραληρῆ καὶ ἀπέθανεν ἐπαναλαμβάνων: «Ἐκατομμύρια!». Τὴν ἐπιούσαν ἦλθε μεσίτης προτείνων νὰ μου πληρώσῃ τὰ χρέη ὅλα, νὰ δώσῃ καὶ δέκα χι-

λιάδας δολλάρια, καὶ νὰ τῷ παραχωρήσω τὰ ἐπὶ τῆς δίκης δικαιώματά μου. Ἡ δίκη ἦτο περὶ τῆς κατοχῆς μεγάλης ἐκτάσεως γαιῶν ἐν τῷ Κολοράδῳ. . . Ἐγὼ ἀπεποιήθην. Καὶ τότε ἐπὶ τινὰς μῆνας ἐδοκιμάσαμεν μεγίστην πτωχείαν.

— Καὶ τότε, ὑπέλαβεν ἡ Μπεττίνα, τότε ἔβαζα ἐγὼ τραπέζι.

— Ἐζήτησα παντοῦ ὑποστηρικτὰς τοῦ δικαίου μου, ἀλλ' οὐδεὶς ἤθελε νὰ ἀναλάβῃ τὰ συμφέροντά μου. . . Παντοῦ μ' ἔδιδον τὴν αὐτὴν ἀπόκρισιν: «Ἡ ὑπόθεσίς σας εἶνε πολὺ ἀμφίβολος, ἔχετε ἀντιδίκους πλουσίους καὶ ἐπιφύβους, χρειάζονται χρήματα, πολλὰ χρήματα διὰ νὰ λάβῃ τέρας ἡ δίκη σας. . . καὶ σεῖς δὲν ἔχετε πλέον τίποτε. . . Σὰς προσφέρουν νὰ πληρώσουν τὰ χρέη σας καὶ δέκα χιλιάδας δολλάρια, δεχθῆτε, πωλήστε τὴν δίκην σας. . .» Ἄλλ' ἐγὼ εἶχον πάντοτε ἑναυλον τὴν τελευταίαν παραγγελίαν τοῦ πατρὸς μου, καὶ δὲν ἤθελον. . . Ἡ πενία ὅμως θὰ με ἠνάγκαζε βεβαίως νὰ ἀποφασίσω μετέβην λοιπὸν ἡμέραν τινὰ εἰς τινὰ φίλον τοῦ πατρὸς μου, τραπεζίτην ἐν Νέᾳ Ὠρκῆ, Οὐίλλιαμ Σκῶτ ὀνομαζόμενον, νὰ κάμω μικρὰν ἀπόπειραν περὶ τῆς ὑποθέσεώς μου. Δὲν ἦτο μόνος· πλησίον τοῦ γραφείου τοῦ ἐκάθητο νέος τις. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τραπεζίτης μὲ εἶδε διατάζουσαν εἶπε: «Εἰμπορεῖτε νὰ ὁμιλήσετε ἐλεύθερα, εἶνε ὁ υἱὸς μου Ῥιχάρδος Σκῶτ». Παρατηρῶ τὸν νέον, μὲ παρατηρεῖ, καὶ ἀναγνωρίζομεθα. . . «Σουζῆ!»— «Ῥιχάρδε!», μοὶ τείνει τὴν δεξιά. Ἐκεῖνος ἦτο εἰκοσιτριῶν ἐτῶν, καὶ ἐγὼ, ὡς σας εἶπον, δεκαοκτῶ. Πολλάκις ἄλλοτε, ὅτε ἤμεθα παιδία, συνεπαίξαμεν, καὶ εἶχομεν τότε μεγάλην φιλίαν. Ἐπειτα μετὰ ἐπτὰ ἢ ὀκτῶ ἐτη ἐκεῖνος ἀνεχώρησεν εἰς Γαλλίαν καὶ Ἀγγλίαν πρὸς τελειοποίησιν τῶν σπουδῶν του. Ὁ πατήρ του μοὶ λέγει νὰ καθίσω, καὶ μ' ἐρωτᾷ τὸ αἴτιον τῆς ἐπισκέψεώς μου. . . τῷ λέγω. . . Μὲ ἀκούει καὶ μ' ἀποκρίνεται: «Εἰξευρε ὅτι χρειάζονται εἰκοσι, τριάκοντα χιλιάδες δολλάρια. Δὲν σε δανείζει κανεὶς τόσον ποσόν, διότι δὲν εἰμπορεῖ νὰ βασισθῇ εἰς δίκην πολυπλοκωτάτην, τῆς ὀποιᾶς ἡ ἐκβασίς εἶνε ἀβεβαία. Θὰ εἶνε μωρία. Ἐὰν ἔχετε δυσυχίαν, ἐὰν ἔχετε ἀνάγκην βοηθείας. . .—Δὲν ζητεῖ τοῦτο, πατήρ μου, εἶπε ζωηρῶς ὁ Ῥιχάρδος, δὲν ζητεῖ τοῦτο ἢ μὲς Πέροσιβαλ.— Τὸ εἰσεύρω. Ἄλλ' ἐκεῖνο τὸ ὅποιον μὲ ζητεῖ εἶνε ἀδύνατον.» Καὶ ἠγέρθη νὰ με προπέμψῃ. Ἄλλ' ἐγὼ αἴφνης κατελήφθην ὑπὸ ἀδυναμίας πρῶτην φορὰν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς μου· διότι ἕως τότε εἶχον ἀρκετὴν δύναμιν, ἀλλὰ ἤσθανόμην ἐξητλημένον τὸ θάρρος μου. Μὲ ἤλθον σπασμοὶ καὶ δάκρυα. Τέλος συνελθούσα ἀνεχώρησα. Μετὰ μίαν ὥραν ὁ Ῥιχάρδος Σκῶτ ἦλθε καὶ με εὔρε: «Σουζῆ, μ' εἶπε, νὰ ὑποσχε-

θῆς ὅτι θὰ δεχθῆς ὃ τι σου προσφέρω· νὰ ὑποσχεθῆς». Τῷ ὑπεσχέθην. . . «Λοιπόν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὄρω νὰ μὴ μάθῃ ὁ πατήρ σου τίποτε, ἔχω εἰς τὴν διαθεσὶν σου τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖόν σοι ἀναγκαιοῖ. — Ἀλλὰ πρέπει νὰ μάθῃς τὰ τῆς δίκης μου, τί δίκη εἶνε, τί ἀξίζει;

— Δὲν εἰξεύρω οὐδὲ τὸ ἄλφα τῆς δίκης σου . . . καὶ δὲν θέλω νὰ μάθω τίποτε. Τότε ποῦ θὰ ἦτο ἡ ἀξία τῆς προσφοράς μου, εἰν εἶχον τὴν βεβαιότητα ὅτι θὰ λάβω ὀπίσω τὰ χρήματά μου; Καὶ ἔπειτα δὲν ὑπεσχέθης ὅτι θὰ τα δεχθῆς; Ἐτελείωσεν, ὃ τι ἔγειν' ἔγεινε». Μετὰ τούτης δὲ ἀπλότητος, μετὰ τούτης ἐγκαρδίου εὐλικρινείας μοὶ προσεφέροντο, ὥστε τὰ ἐδέχθην. Μετὰ τρεῖς μῆνας ἐκέρδησα τὴν δίκην, καὶ μοι προσέφερον εὐθὺς πέντε ἑκατομμύρια νὰ πωλῶ τὰς γαίας, αἱ ὁποῖαι ἦσαν πλέον ἀδιακίλονικητον κτῆμα ἡμῶν τῶν δύο ἀδελφῶν. Ἐζήτησα τὴν γνώμην τοῦ Ῥιχάρδου, ὅστις μ'εἶπε: «Μὴ δέχεσαι, περίμενε, διότι ἂν σου προσφέρουν τόσα, βεβαίως αἱ γαίαι ἔχουν διπλασίαν ἀξίαν.— Ναί, ἀλλὰ πρέπει ὅμως νὰ σ' ἀποδώσω τὰ χρήματά σου, σοὶ ὀφείλω πολλά, πολλά.— ὦ, δὲν εἶνε δὰ καὶ βία, ἀργότερα. Τώρα εἶμαι ἡσυχος! Τὸ δάνειόν μου δὲν κινδυνεύει πλέον.— Ἀλλὰ θέλω νὰ σας ἐξοφλήσω εὐθὺς· τὰ χρέη τὰ ἀποστρέφομαι! . . . Ὁ θὰ ὑπῆρχεν ἰσως μέσον, χωρὶς νὰ πωλήσω τὰς γαίας. Ῥιχάρδε, θέλεις νὰ γείνης σύζυγός μου;» Μάλιστα, πάτερ Κωνσταντίε, μάλιστα, κύριε Ἰωάννη, προσέθηκεν ἡ κυρία Σκῶτ γελῶσα, ἐγὼ πρώτη βλέπετε ἐπετέθη κατὰ τοῦ ἀνδρός μου, ἐγὼ πρώτη τοῦ ἐζήτησα τὴν χεῖρα. Τοῦτο δὲ δύνασθε νὰ το εἰπῆτε εἰς πάντα ἄνθρωπον, καὶ θὰ εἰπῆτε τὴν ἀλήθειαν καὶ μόνην. Ἀλλὰ ἤμην καὶ ὑπόχρεως νὰ κάμω οὕτω πως. Οὐδέποτε, ὦ! εἶμαι βεβαιότατη, οὐδέποτε ἐκεῖνος θὰ ἔκαμνε λόγον· ἐγὼ ἤμην πλουσία καὶ πολὺ. . . καὶ ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἐμὲ ἠγάπα καὶ ὄχι τὰ χρήματά μου, τὰ χρήματα τὸν ἐφοβίζον φοβερά. Ἴδου ἡ ἱστορία τοῦ γάμου μου. Τῆς δὲ παρουσίας μου ἡ ἱστορία δύναται νὰ περιορισθῇ εἰς ὀλίγας λέξεις. Ὑπῆρχον ἀληθῶς ἑκατομμύρια ἐντὸς τῶν γαιῶν μας, ἀνεκαλύφθησαν ἐκεῖ πλουσιώτατα ἀργυρορυχεῖα, ἐκ τῶν ὁποίων ἔχομεν κατ' ἔτος εἰσοδήματα ἀμύθητα. Ἀλλ' εἴμεθα σύμφωνοι ὁ σύζυγός μου, ἡ ἀδελφή μου καὶ ἐγὼ, μέγα μέρος τῶν εἰσοδημάτων τούτων νὰ το διαθέτωμεν ὑπὲρ τῶν πτωχῶν, ὡς θὰ παρατηρήσητε, πάτερ. . . Καὶ ἐπειδὴ εἰδομεν καὶ ἡμέρας σκληροτάτας, καὶ ἡ Μπεττίνα ἐνθυμεῖται ὅτι ἔστρωεν τὸ τραπέζι εἰς τὸ πεινχρόν μας δωμάτιον ἐν Νέξ Ὑόρκη, διὰ τοῦτο, θὰ μας εὑρετε ἀείποτε προθύμους ὑπὲρ ἐκεῖνων οὔτινες, ὡς ἡμεῖς ἄλλοτε, εὐρίσκονται εἰς δυσκόλους καὶ λυπηρὰς περιστάσεις. . . Καὶ τώρα, κύριε Ἰωάννη, θὰ εὐαρεστηθῆτε νὰ

με συγχωρήσετε διὰ τὴν μακρολογίαν μου, καὶ νὰ μου δώσετε ἀπ' αὐτὸ τὸ γλύκισμα, τὸ ὁποῖον φαίνεται ἐξαίρετον;

Ἦτο δὲ τὸ γλύκισμα τὰ ὡὰ τῆς Παυλίνας, τὰ μετὰ τοῦ γάλλικου παρεσκευασμένα. . . Ἐν ὧ δὲ ὁ Ἰωάννης ἔσπευδε νὰ δώσῃ πρὸς τὴν κυρίαν Σκῶτ τὸ αἰτηθέν:

— Δὲν τὰ εἶπα ὅλα, ἐξηκολούθησε. Πρέπει τώρα νὰ μάθῃτε πόθεν ἐγεννήθησαν οἱ ἀνόητοι αὐτοὶ μῦθοι. Ὅτε πρὸ ἐνὸς ἔτους ἤλθομεν εἰς Παρισίους νὰ ἐγκατασταθῶμεν, ἐνομίσαμεν καθήκόν μας νὰ δώσωμεν ποσόν τι ὑπὲρ τῶν πτωχῶν. Τίς ὠμίλησε περὶ τούτου; ὄχι, βεβαίως ἡμεῖς, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ἐμνημονεύθη ὑπὸ τινος ἐφημερίδος, ἣτις ἐσημείωσε καὶ τὸ ποσόν. Παρεστῆς δύο νέου θηρευταί. τῶν νέων εἰδήσεων, δύο ρέπορτερ, σπεύσαντες ἠθέλησαν νὰ υποβάλωσι τὸν κύριον Σκῶτ εἰς μικρὰν ἀνάκρισιν περὶ τοῦ παρελθόντος του, ἠθελον δὲ νὰ γράψωσι περὶ ἡμῶν εἰς τὰς ἐφημερίδας, ἀπ' αὐτά. . . πῶς τὰ λέγετε; χρονικά. Ὁ κύριος Σκῶτ εἶν' ἐνίοτε ὀλίγον ζωηρός· καὶ ἐπειδὴ ἦτο τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἀπεδίωξεν ὀλίγον ἀποτόμως τοὺς κυρίους χωρὶς νὰ εἰπῆ εἰς αὐτοὺς τίποτε. Τότε λοιπὸν καὶ αὐτοὶ ἀγνοοῦντες τὴν ἀληθινὴν ἱστορίαν μας, ἐπενόησαν ἄλλην μετὰ πολλῆς φαντασίας. Καὶ ὁ μὲν διηγήθη ὅτι ἤμην ἐπαίτις εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Νέας Ὑόρκης, ὁ δὲ τὴν ἐπαύριον ἔλεων νὰ δημοσιεύσῃ ἄρθρον ἐπὶ περιεργότερον, μὲν παρέστησεν ὅτι ἐπενοῦσα μέσ' ἀπὸ χάριτα στεφάνια εἰς τι ἵπποδρόμιον τῆς Φιλαδελφείας. Ἐχγετε ἐδῶ πολὺ ἄλλοκότους ἐφημερίδας, καὶ ἡμεῖς, δὲν λέγω τὸ ἐναντίον, ἔχομεν ἐν Ἀμερικῇ.

Ἐν τούτοις ἀπὸ πέντε ἡδὴ λεπτῶν τῆς ὥρας ἡ Παυλίνα ἔνευε σφόδρα τεταραγμένη πρὸς τὸν ἱερέα, ὅστις ἐπέμενον οὐδόλως προσέχων εἰς τὰ νεύματά της, ὥστε ἡ τάλαινα τέλος συγκεντρώσασα ὅλην αὐτῆς τὴν τόλμην ἀνεφώνησεν:

— Ἄγιε δέσποτα, εἰν' ἑπτὰ καὶ τέταρτον.

— Ἐπτὰ καὶ τέταρτον! ὦ! κυρία, σὰς παρκαλῶ νὰ με συγχωρήσετε, ἀλλ' ἔχω ἀκολουθίαν ἀπόψε.

— Τώρα εὐθὺς;

— Μάλιστα, τώρα εὐθὺς.

— Καὶ ὁ σιδηρόδρομος τί ὦραν ἀναχωρεῖ εἰς Παρισίους;

— Τὴν ἐνάτην, ἀπεκρίθη ὁ Ἰωάννης, καὶ μετὴν ἄμαξαν ἐντὸς δεκαπέντε εἰκοσι λεπτῶν εἴσθε εἰς τὸν σταθμόν.

— Τότε λοιπὸν, Σουζῆ, εἰμποροῦμεν νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ἄς ὑπάγωμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἀπεκρίθη ἡ κυρία Σκῶτ, ἀλλὰ πρὶν ἀποχωρισθῶμεν, πάτερ, ἔχω νὰ σας ζητήσω μίαν χάριν. Θέλω ἀφεικτικῶς τὴν πρώτην φορὰν καθ' ἣν θὰ γευματίσω ἐν τῷ πύργῳ μου νὰ σας ἔχω, καὶ ὕμνε ὡσαύτως, κύριε. . .

μόνοι μας οι τέσσαρες, ὅπως σήμερον. "Ω! μὴ ἀποποιεῖσθε, ἢ πρόσκλησις γίνεται μετὰ εἰλικρινοῦς προθυμίας.

— Καὶ μετὰ τῆς αὐτῆς προθυμίας γίνεται ἀποδεκτὴ, κυρία, ἀπεκρίθη ὁ Ἰωάννης.

— Θάσας γράψω καὶ θὰ ὀρίσω τὴν ἡμέραν, θὰ ἐπανεέλθω δὲ ὅσον τὸ δυνατὸν τάχιστα.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡ Παυλίνα λαβοῦσα κατ' ἰδίαν τὴν μίς Πέρσιβαλ εἰς τινὰ γωνίαν τῆς αἰθούσης, τῇ ἔλεγε μετὰ πολλῆς ζωνρότητος, ἢ δὲ συνδιάλεξις των κατέληξε διὰ τῶν λόγων τούτων:

— Θὰ εἰσθ' ἐκεῖ καὶ σεῖς; ἔλεγεν ἡ Μπεττίνα.

— Μάλιστα θὰ εἶμαι.

— Καὶ θὰ με εἰπῆτε ἀκριβῶς πότε θὰ εἶνε ἡ ὥρα;

— Θὰ σας 'πῶ, ἀλλὰ τὸν νοῦ σας... νὰ τον ὁ ἅγιος ἐφημέριος καὶ δὲν πρέπει νὰ το καταλάβῃ.

Αἱ δύο ἀδελφαί, ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ Ἰωάννης ἐξήλθον τῆς οἰκίας. Ἐκεῖθεν δὲ ἵνα πορευθῶσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὄφειλον νὰ διέλθωσι διὰ τοῦ νεοκροταρείου. Ἡ ἐσπέρα ἦτο γλυκυτάτη. Βραδέως, σιωπηλοὶ καὶ οἱ τέσσαρες ὑπὸ τὸν δύοντα ἥλιον ἐβάδιζον ἐν τινὶ δενδροστοιχίᾳ.

Βαδίζοντες δὲ εὐρέθησαν ἐμπροσθεν τοῦ μνηματοῦ τοῦ ἱατροῦ Ραινάλδου, ὅπερ ἦτο ἀπλούστατον μὲν, ἀλλὰ ἔνεκα τῶν διαστάσεών του διεκρίνετο τῶν ἄλλων τάφων. Ἡ κυρία Σκῶτ καὶ ἡ Μπεττίνα, ἐστάθησαν ἐκπληκτοὶ ἐκυσθεῖσαι ὑπὸ τῆς ἐπιγραφῆς τῆςδε, ἐπὶ τοῦ μνηματοῦ κεχαραχμένης:

Ἐρθάδε κεῖται ὁ Μάρκελλος Ραινάλδος, ἀρχίατρος τῶν ἐπιστράτων τῆς πόλεως Σουβιρῆς, πορευθεὶς τῇ 8 Ἰανουαρίου 1871 κατὰ τὴν ἐν Βιλερσέζελ μάχην. Δέσθε ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ἄφ' οὗ δὲ αἱ κυρίαὶ ἀνέγνωσαν τὴν ἐπιγραφὴν, ὁ πατὴρ Κωνσταντῖος δεικνύων αὐταῖς τὸν Ἰωάννην, εἶπεν ἀπλῶς:

— Ὁ πατὴρ του!

Ἐλθοῦσαι δὲ τότε πλησίον τοῦ τάφου καὶ κλίναςαι τὴν κεφαλὴν ἔμειναν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἐν συννοίᾳ, συγκινημέναι καὶ ἐν ἐκστάσει. Ἐπειτα στραφεῖσαι ἀμφοτέραι ταυτοχρόνως ἔπειναν πρὸς τὸν νέον ἀξιοματικὸν τὴν χεῖρα διὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς κινήσεως, καὶ ἐπανελάθον τὴν πρὸς τὴν ἐκκλησίαν πορείαν των. Οὕτω δὲ ἡ πρώτη αὐτῶν ἐν Λογγεβάλ δέησις ἐγένετο ὑπὲρ τοῦ πατρὸς τοῦ Ἰωάννου.

Καὶ ὁ μὲν ἐφημέριος μετέβη νὰ ἐνδυθῇ τὰ ἱερά του, ὁ δὲ Ἰωάννης ὠδήγησε τὴν κυρίαν Σκῶτ εἰς τὸ θρανίον τὸ πρὸ δύο ἑκατοντατηριδίων προωρισμένον εἰς τοὺς κατόχους τοῦ Λογγεβάλ. Ἡ Παυλίνα σπεύσασα ταχύτερον ἦτο ἤδη πρὸ αὐτῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀναμένουσα ἐν τῇ σκιᾷ ὀπισθεν κλονός τινος τὴν μίς Πέρσιβαλ. Διὰ κλίμακος δὲ στενῆς καὶ ὀ-

θίας ἀνεβίβασε τὴν Μπεττίναν εἰς τὴν ἐξέδραν, ἐν ἣ ἦτο τὸ ὄργανον τῆς ἐκκλησίας, καὶ τὴν ἐκάθισε πρὸ αὐτοῦ.

Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ὁ ἱερεὺς προπορευομένων δύο παιδῶν λαμπαδηφορούντων προσῆλθε πρὸ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἔκλινε τὸ γόνυ ἐπὶ τῶν βαθμίδων αὐτοῦ:

— Εἶνε ὥρα, κυρία Μπεττίνα, εἶπεν ἡ Παυλίνα, ἥς ἡ καρδία ἐπαλλε σφοδρῶς καὶ μετ' ἀγωνίας. Τὸν καϋμένον, τώρα θὰ εὐχαριστηθῇ.

Ὅτε ἠσθάνθη τὴν μελωδίαν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὄργανου ἀκουομένην κατὰ πρῶτον ἡρέμα ὡς βόμβον καὶ διαχομένην ἔπειτα ἐν τῷ ἐκκλησιδίῳ, ὁ πατὴρ Κωνσταντῖος ὑπὸ τσαύτης συγκινήσεως καὶ χαρᾶς ἅμα κατελήφθη, ὥστε οἱ ὀφθαλμοὶ του κατεκλύσθησαν ὑπὸ δακρύων. Δὲν ἐνεθυμεῖτο νὰ ἔκλαυσεν ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ὁ Ἰωάννης τῷ εἶπεν ὅτι ἤθελε νὰ διανεμηθῇ ὅ τι εἶχε μετὰ τῆς μητρὸς καὶ τῆς ἀδελφῆς τῶν πεσόντων παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ πατρὸς του ὑπὸ τῶν ἐχθρικῶν σφαιρῶν.

Ἴνα δὲ καὶ αὐτῆς εὐρεθῶσι δάκρυα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ γηραιοῦ ἱερέως, ἐδέησε νεανίης Ἀμερικανίς νὰ διαπλευσῇ τὸν Ὠκεανὸν καὶ νὰ ἔλθῃ νὰ μουσουργήσῃ βρεμβασμὸν τοῦ Σοπὲν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Λογγεβάλ.

[Ἐπειτα συνέχεια].

Ο ΓΑΜΟΣ

ἐν Καταφυγίῳ τοῦ Ὀλύμπου.

Τὴν τελετὴν τοῦ γάμου ἐν τῇ πατρίδι μου Καταφυγίῳ ἐπιχειρῶ νὰ περιγράψω διὰ δύο λόγους, πρῶτον διότι θεωρῶ αὐτὴν ἀξίαν περιγραφῆς ὡς ἀρχαιοπρεπὴ χαρακτηριστὴρα φέρουσαν, καὶ δεύτερον ἵνα συμπεριλάβω τὰ κατ' αὐτὴν ψαλλόμενα γαμήλια ᾄσματα, τὰ ὁποῖα, μὴ ἀμοιροῦντα σπουδαιότητος καὶ ὅλως παρεμφερῇ πρὸς τὰ χορικά τῶν ἀρχαίων δραματικῶν, ἄδει χορὸς παρανύμφων ἕκαστον εἰς τὸν ἀρμόζοντα καιρὸν, καὶ τὰ ὁποῖα ἤρξαντο δυστυχῶς νὰ ἐκλείψωσι παραμελούμενα ὑπὸ τῶν νεωτέρων.

Ὁ γάμος ἐν Καταφυγίῳ τελεῖται συνήθως κατὰ τοὺς τρεῖς μῆνας τοῦ θέρους, καθ' οὓς καὶ μόνους εἶναι φορητὴ ἢ ἐν αὐτῷ ἐνδιαίτησις διὰ τὸ ὀρεινὸν τῆς χώρας καὶ τὸ ψυχρὸν τοῦ κλίματος.

Αἱ τρεῖς ὥραι τοῦ ἔτους ἦτοι τὸ ἔαρ, τὸ θερος καὶ τὸ φθινόπωρον διαρκοῦσιν ἐν αὐτῷ ἕξ μόνον μῆνας. Διὰ τοῦτο βλέπει τις τὸ μὲν ῥόδον νὰ προβαίνῃ τῆς κάλυκος μόλις τὸν Ἰούνιον, τὴν δὲ σίκαλιν καὶ τοὺς κυάμους νὰ ὀριμαζῶσιν τὸν Αὐγουστον.

Χώρα ἀνήκουσα εἰς τὴν ὑψηλοτέραν κλιματικὴν ζώνην, ἔνθα φύεται ἡ ὑψικάρηνος πεύκη καὶ ὁ χαμαιπαγῆς κέδρος, δὲν φιλοξενεῖ ἐν τοῖς κόλ-